

Izhaja:

10. in 25. vsakega
mesca.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.
Razpošilja se v tiskarni.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto VI.

V Celovcu 10. novembra 1887.

Št. 21.

Koroški pavrnpond in „Mir“.

II.

Na vprašanje: Kaj nam je koroški pavrnpond? odgovarja med Slovence razposlano pismo: „V štatutih se bere kratko: namen pavrnponda je koroškim pavrom pomagati.“

Da se ta namen doseže, je treba dveh reči, pravi pismo:

„Prvič so pavri velik felar (napako) storili, ker do današnjega dne se niso poprijeli pravice, katere so jim dane po ferajns- in fersamlungsrechtu in za nje ravno tako veljajo kakor za vsakega drugega državljana (Staatsbürger). Drugi stani so za svoj korist prav dobro porabili (benützt) pregovor, kateri pravi: „kar eden sam ne premore tiste premore jih veliko; oni so skupaj prišli v ferajnah in fersamlungah, in so za svoj fortajl ali prid govorili, volili in pisali. Regirenga ali vlada, londtogen in rajhsrat, katerim na besede enega samega, če tudi še tako dobro in resnično govori, poslušati ni treba, morajo ušete odpreti, če tavžent in stotavžent ljudi govori in za se ta nemlih reči bodrajo, da so glih menj resnično in menj pravično govorili, kakor prej en sam; kajti enega samega se regirengi ni treba bati, stotavžent pa. Vsi drugi stani so se tedaj združili in so skupaj svoje zahteve imenovali, le pavr je ostal čisto sam; pri pavrah je bilo vse tiho, noben se ni riral. Kaj pa je nastalo iz tega? Iz tega je nastalo, da veliko let v rajhsratu, kateri ima pravico, nove postave nasvetovati ali pa od regirenge nasvetovane postave poterčiti, predrugačiti ali pa čisto zavreči, kateri tudi sme zvišati in znižati davke ali štajre, — da tedaj v rajhsratu za pavre se nobena beseda govorila ni in da so se vse postave naredile le v korist in blagor drugih stanov in večkrat k škodi pavrom, čeravno ima pavr, kateri večino davkov ali štajrov plačati mora, glih ali enako pravico kakor vsak drugi. Ker se pa on ni riral, ker se ni nikoli pritožil in ker nič ni pogerjal in bodral, se je govorilo takole: pavrom mora se pa kaj dobro goditi, ker so čisto tiho in nič ne tirjajo za se! Ko bi pavrom ne šlo dobro, bi se ja poprijeli svojih pravice in bi tudi v ferajnah in fersamlungah naštevati svoje težave, velike davke in skrbi, katere morajo leto za letom prenašati; ker pa pavri to ne storijo, se je reklo dalje, morajo biti s tem, kar imajo, zadovoljni in živijo tedaj srečno in brez skrbi.

To tiho prenašanje, tudi ta največih težav, je pavra pripeljalo v pogub, v siromaštvo. Danešnji pavr ni veliko boljši na njem kakor tavarharji, težko mora delati in z velikim trudom si kruh prislužiti, zraven tega pa še pride od leta do leta bolj v dolge, kateri eno pavrsko famulijo za drugo spravijo na beraško palco; več ko petnajst tavžent pavrov mora v Avstriji vsako leto zapustiti svoj dom in hišo; razcitrjala se je jim poslednja postelj, ker niso mogli toliko pridelati, da bi poplačali davke, čeravno so se trudili noč in dan in so šparali z vsakim krajcarjem. Postali so berači zavolj tega, ker so njih davki in plačile veliko večji kakor njih izkup, večji kakor njih dohodki. Tako pogine ena pavrska famulija za drugo in večina ostalih se drži svojega posestva le na ta način, da so zadovoljni s tem, da zraven trdega dela morejo prav siromaško, prav kakor tavarharji, brez vsakega veselja, živeti. Tako se godi dandanešnji že več ko stotavžent pavrom, in ako v kratkem ne bode vse drugače, morajo tudi ostali poginiti.

Zavoljo tega morajo vsi pavri, nemški in slovenski v rečeh, katere njih potrofiijo, skup držati in biti ene misli, potem se bode njim pomagalo.

To je prva naloga in namen vsih v zadnjih letih iz nova nastalih pavrnferajnov in to je tudi prvi cilj koroškega pavrnponda. Ta namen, to sprevidi vsak pavr, je vendar dober.“ Tako pravi pismo.

To je res prav žalostno, pa Bogu bodi požeeno: tudi resnično. Pa vprašamo: Kdo pa je imel v tistih letih vladne vajeti v roci? Kdo je narejal v državnem zboru in v deželnih zborih take postave, ki so pripravile kmete, obrtnike, rokodelce in delalce na beraško palico, vse bogatstvo in posestvo pa velikašem, bogatašem, borzijancem in špekulantom buljali v pest? Ravno tista stranka, h ktorej spadajo skorej vsi, ki so osnovali koroški pavrnpond. Liberalci so dajali blizo celih 20 let železnicam vsako leto 10 do 25 milijonov kot „Zinsengarantie“, kot obrestni dodatek; — ti so dovoljevali snovati banke in društva, pri kterih so ljudje pri „krahu“ ali polomu l. 1873 zgubili 1200 milijonov goldinarjev; — ti so skovali tiste postave, da smejo oderuhi svoje dolžnike oderati kakor se jim zljubi, — da se sme ženiti vsak nemanič in postopač, — da pridejo delalci, hlapeci in dekle, ki so se potepali po vesoljnem svetu, na stare dni svoje rojstnej občini na žlico, — da sme posestnik vse svoje tako razkositi, da ne ostane njemu nič, kakor strgana streha in prazen skedenj, ubogej družini pa iti s trebuhom za kruhom; — pa dosti je, in „Mir“ nima prostora, da bi le

kratko omenjal skorej neskončno rajdo tistih postav in naredb, ki so jih napravili liberalci kmečkemu stanu v nesrečo in pogubo.

Mi konservativni katoličani smo snovali kmečke družbe — na Koroškem smo jih imeli več kot 40 — smo napravljali tabore in tako kmete družili, podučevali in svarili. Kaj pa so liberalci vganjali? Zasmehovali, črnili, tožili, preganjali, motili in overali so nas. Na taboru v Grabštanju so nam osle kazali in s pestmi žugali. — Ako smemo razposlanemu pismu verjeti, so liberalni pavrnjundarji, hvala Bogu sedaj drugih, pametnejših misli in spoznajo, da je prvič treba kmečkih društev in shodov, kakoršnih smo mi napravljali že pred 20 leti! — Berite pa njih časnike, poslušajte njih govore, vendar so le liberalci in nemškutarji sami razsvitljenci in modrijani, ki so vso modrost z žlico pojedli, le oni so odrešeniki in zveličarji, torej edino pravi prijatelji ubogih, preobloženih kmetov, — mi konservativni katoličani smo sami črnuhi, mračniki in bebci, ki hočemo kmete potisniti v egiptovsko tmino in nevednost, mi smo najhujši nasprotniki, oderuhi in trinogi, ki hočemo nevedne in neomikane kmete molzti in clo dreti na meh. Ali se to ne pravi resnice in pravico postaviti na glavo? Kdo pametni zamore takim ljudem z dobro vestjo in z mirnim, veselim sreem zaupati?

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Mladonemci in Mladoslavenci.) V poslednji številki je „Mir“ povedal, kaj misli o slovenski liturgiji, to je o slovenskem jeziku pri božji službi: „Ako jo nam papež dovolijo, veseli in hvaležni jo bomo kot zvesti katoličani sprejeli, ako je pa ne dovolijo, pokorni bomo sv. cerkvi na veke vekov in se nepremakljivo držali njenih postav in ukazov.“

Naš časnik „Kärntner Volksblatt“ pa dalje piše: „Mladonemci in Mladoslavenci so odločno proti cerkvi, in dobivajo več in več moči in upliva. Od obeh strani preti torej cerkvi velika nevarnost. Ta nevarnost se ne sme prezirati, ampak treba je na vso moč se jej nasproti staviti posebno tam, kjer se kaže, da pojde to prizadevanje srečno izpod rok, kakor je pri Slovenceh, pri kterih Mladoslavenci še nimajo toliko veljave in moči.“ Tudi na te besede našega nemškega katoliškega lista „Mir“ odgovori to-le: Kar je liberalnih Nemcev, naj so Mladonemci ali Staro-Nemci, vsi so proti cerkvi; to pričajo njih časniki, njih govori, njih obnaše, njih postave, ki zadevajo cerkev, šolo itd. In ne samo s tim, da povdarjajo svojo narodnost: nemški jezik, nemško omiko, nemško zvestobo, nemško značajnost in da prav širokoustno med svet grdo laž trosijo: „Nemštvo je v nevarnosti!“, ne samo s tim nemško ljudstvo motijo, hujskajo in na svojo stran vlačijo: temuč zraven tega še tudi svoje proticerkveno in neversko mišljenje kakor pravo smetano vsake svobode, omike, napredka, sreče in blagostanja prodajajo in hvalisajo svojim bralcem in poslušalcem in žalibog veliko jih zagrnejo v svoje mreže, jih vjemljejo na svoje limance. Nemško-liberalci — Mladonemci in Staro-Nemci — delajo torej na nemško ljudstvo na dve strani, poslužujejo se nemške narodnosti, od ktere trdijo, da je v ne-

varnosti, poslužujejo se pa tudi proticerkvenega, neverskega liberalizma, od ktere ga trdijo, da se le edino on prilega in spodobi za napredek in omiko devetnajstega stoletja.

Nekaj drugačno pa je pri Mladoslavencih. Ti imajo le eno samo naslombo, ti povdarjajo in branijo le slovensko narodnost, le v tem je vsa njih veljava in moč. S svojim proticerkvenim, neverskim mišljenjem, ako so tega v resnici navzeti, ne smejo pred našim ljudstvom na den, o tem morajo molčati ko miš, da! še clo krinko vernega, zvestega katoličana si morajo obesiti, ako nočejo se pripraviti ob vse zaupanje in vso moč in si kopati sramoten grob in propad. Naše slovensko ljudstvo je skoz, hvala Bogu in slava takemu narodu! — trdno in nepremakljivo katoliško in noče nič slišati od neverskega liberalizma. Zatorej piše znani ruski dopisovatelj Krutorogov v „Slov. Narodu“ dne 1. oktobra 1887: „Izvestno je, da prosti narod visoko drži prapor vere. Ako je treba torej koga podkopati, očrniti in oklevetati, zadosti je, pritisniti mu na čelo pečat sovražnika vere.“ Slovenci naš narod ne pozna in noče neverskega liberalizma. Kar ga je med nami tega plevela, nahaja se med učitelji, profesorji, uradniki, fužinarji, grajščaki, dosluženi vojniki, meščani itd., zatrosile so ga nemške ali laške šole, knjige, novine, uradnije itd. Kdor hoče v resnici našim Mladoslavencem, ako so v resnici pijani neverskega liberalizma, vzeti vso podlago in jih djati ob vso veljavo in moč, naš narod pa ohraniti vernega in patrijotičnega: ta naj nam pomaga pridobiti si narodne šole in narodne uradnije, dobiti verne učitelje, profesorje, uradnike itd. To naj pomislijo tudi konservativni Nemci, ki nas Slovence le polovičasto podpirajo v naših narodnih prošnjah in tirjatvah. Dajte nam narodne pravice in mladoslavenski Samson leži ostrizen pred nami na tleh brez vse moči!

Iz Beljaške okolice. (Deželna učiteljska konferenca.) V četrtek — 20. oktobra — so se v Celovcu zbrali gg. učitelji cele Koroške dežele. Kakor sporočajo časniki, bila je ta konferenca prav mnogoštevilno obiskana in sijajna. C. k. deželni šolski nadzornik g. dr. Gobanc je predsedoval in imel prvi govor. Počastila sta učiteljski shod č. gg. baron Schmid-Zabierow, in c. k. deželni predsednik in dr. Erwein, deželni poglavar. Tudi ta dva gospoda sta pričujoče počestila s primernima govoroma. Vem, da „Mir“ nima prostora, da bi to konferenco popisal obširno; zatorej pristavljam le nekaj opazk k tej konferenci.

Deželni zbor, ki se shaja vsako leto, prične svoje zborovanje z božjo službo. Učiteljski zbor, ki se zbira le vsako šesto leto, je menda mislil, da ne potrebuje razsvitljenja sv. Duha. — Gosp. dr. Gobanc je povdarjal, kako lepo in veselo šolstvo na Koroškem napreduje. L. 1870 je ljudskih šol bilo 299, zdaj jih je 349; — učiteljskih moči je bilo 315, zdaj jih je 619; — otrok je šolo obiskovalo 28.883, zdaj pa 49.687. To so v resnici razveselilne številke, pa vendar le mrtve številke! Bog hotel, da bi tudi s pravo krščansko vzgojo in omiko stalo tudi tako veselo! — Gosp. baron Schmid so določno povedali, da je ljudske šole prva naloga, otroke vzgojati v pravno-verskem duhu in jih učiti lepo brati, pisati in rajtati. Obžalujem, da so po-

zabili pristaviti, kar so večkrat povdarjali v deželnem zboru: Slovenski otroci naj se učijo slovensko brati, pisati in rajtati.

Gg. učitelji so obravnavali več predmetov. Najimnitnejši se mi dozdeva to, kar je poročevalec gosp. Berger iz Velikovca govoril in kar je zbor sklenil o žganjpitju. Govor Bergerjev je res izvrsten, pa preobširen za „Mir“. Pripomočkov pa, s katerimi bi se moglo žganjpitje zmanjšati in omejiti, so nasvetovali in sklenili deset. Prihodnjič pošljem tudi te, za danes pa le to omenjam, da med vsemi desetimi ne najdem besedice o tem; da je pijančevanje velik greh, da žali Boga, da pijance čakajo unkraj groba večne kazni itd. Pri celem učiteljskem zborovanju od Boga in vere ni bilo ne duha ne sluha. Verni katoličani se nad tem čudijo in to po pravici obžalujejo.

Iz Bistrice v Rožnej dolini. (Žalostna novica.) Naši sosedi v Biljčovsu unkraj Drave so uložili prošnjo, naj je na njih ljudske šoli podučni jezik skoz in skoz matrnji, slovenski jezik, nemščina naj se pa od petega leta naprej pridene kot učni predmet. Zgodilo se je ravno tako, kakor je „Mir“ v 13. številki od dne 10. julija 1887 že popred povedal: Prišla je komisija iz Celovca, ktero so vodili c. k. okr. glavar Kronik. Poklicani so bili vsi gg. občinski in šolski odborniki; zbralo se jih je 11. Gosp. Kronik so prav lepo slovenski govorili in prašali, ali res hočete čisto in popolnomo slovensko šolo, kakor pravite v prošnji? Kolika nesreča in škoda bode to vašim otrokom, kako dobro, koristno in lepo je, da človek zna nemški itd. Pričujočih nekteri se oglasijo, da je res dobra nemščina, in mi je nočemo iz naše šole čisto izključiti, pa bolj potrebna in na prvem mestu mora biti matrna slovenska beseda, da bodo naši otroci, ki večidel doma pri kmečkem delu ostajajo, zamogli tudi še po tem, ko šoli odrastejo, slovenske bukve prebirati, v poduku in omiki napredovati, zraven si pa tudi z branjem slovenskih bukev pošteno delati kratek čas. Po tem so navstali pogovori, katerih žalosten konec je bil, da je vsem odbornikom srce smuknilo v hlače in so se vdali vsi gosp. Kroniku in preklivali svojo poprejšnjo besedo, le samo dva sta ostala zvesta in trdna pa stala kot skala svoje starej besedi. Ta vse česti vredna sta gg. Reichman po domače Lienčej, načelnik krajnega šolskega sveta, in Krušič po domače Rupej: Slava tema korenjakoma! Obžaljevati je, da je pri tej priložnosti marsikteri mož hlače zgubil, na ktere ga bi se bil človek zanašal kakor na velikansko skalo. Slišal sem še praviti, da se je gosp. Biljčovski župan p. d. Urban prav čudno obnašal. Med tem, ko so gosp. Kronik prav lepo slovenski govorili, je ta Slovenec le vedno nemščino zlobudral, kakor da bi slovenski ne znal, zraven pa še zmirom povdarjal, da je pri prošnji za slovensko šolo čisto nedolžen, in je ves ta greh valil na vse druge ljudi, največ menda na gosp. fajmoštra. Prej ko ne so se mu hlače tresle, da pride ob ljubezen nemške gospode! Še nekaj se mi je pravilo: Gosp. fajmošter, ki niso vedeli, da je komisija v izbi, po naključji stopijo v izbo. Gosp. glavar Kronik pa jih pri tej priči spravijo iz izbe, češ, tukaj nimajo ničesar opraviti. Konečno so pa vendar vsi pričujoči imeli toliko srčnosti pred njih, da se mora zanaprej v šoli slovenščine več učiti,

kakor do sedaj. — Tako žalosten konec je imela prošnja za slovensko šolo v Biljčovsu! Slovenci! Vaše prošnje za slovenske šole, v katerih je nemščina v višem razredu tudi učni predmet, so postayne in pravične. Postave naše tako zaukazujejo, zdrava pamet in pedagogika tako uči in take šole hočejo in tirjajo vsi narodi po vesoljnem svetu. Zatorej stojte za nje kakor skale in ne bдите šalobarde, ki se dajo vsakemu vetriču omajati in v kozji rog vgnati. Prededje naši so bili korenjaki, dana beseda bila jim je sveta: bodimo tudi mi — mož-beseda!

Iz Zgornjega Roža. (Snujno posojilnice!) Iz „Zadruga“ zvemo, da ima Štajersko 13, Kranjsko 9 posojilnic, mi na Koroškem imamo pa le tri. „Zadruga“, ki izhaja v Celju, piše o posojilnicah na Štajerskem: „S posojilnicami otresli smo se skoro popolnem tujega kapitala, ali prav za prav, dobili smo nazaj velik del našega kapitala, ktere ga smo Slovenci prej nosili v nemške hranilnice, da so Nemci z njim gospodarili ter se ošabno bahali, da imajo kapital: pa kapital bil je naš, in z našim kapitalom pritiskali in stiskali so nas posebno o volitvah.“

Sedaj smo se s pomočjo posojilnic iztrgali gospodarskim pijavkam, oderuhom — katerih je toliko bilo v vrstah naših političnih nasprotnikov, in ki so gubili naše ljudstvo, ga spravljali na boben in ga pehali brez srca v uboštvo.

Število eksekutivnih dražb se je silno pomanjšalo, ter je povsod v gmotnem oziru opazovati najlepši napredek. Pritisk nasprotnih denarnih mogotev in nasprotnih denarnih zavodov pri volitvah je skoraj po vsem prenehal; ti so sedaj veseli, če pride dober gospodar k njim po denar, slabemu ga pa tako ne posodijo. — Ker se slovenskemu kmetu ni več treba klanjati nemškutarskemu upniku, stopa sedaj brez bojazni in z večjim ponosom in s samozavestjo na volišče, da odda svoj glas, kakor to zahtevajo narodne in gmotne koristi slovenskega naroda.

To je silen uspeh, ktere ga smo dosegli na narodno-gospodarskem in političnem polju s tem, da smo še o pravem času obudili v življenje tako lepo vrsto narodnih posojilnic.“

Koroški rodoljubi posnemajmo svoje brate na Štajerskem!

Iz Libelič. (Tri pritožbe.) Tri reči imam na srcu, ki bi jih rad potožil in, ako mogoče, pre naredil. Prvič: Naša cesta se je celo leto ravnala in popravljala. Imeli smo roboto in cestnarje, tako da bi to delo stalo, kakor je bilo oklicano, še črez 2000 gld. Na cesti pa, ki drži skoz našo ves, se skorej nič ne pozna. Luže je toliko, da človek brez štabrkle lahko obtiči. Res da je jesen in da je deževje; — vendar nekaj bi se pa moglo pomagati. — Drugič: Pri nas je več tacihi ponočnjakov, ki v soboto začno po krčmah razsajati, v nedeljo božjo službo prespijo, popoldne pa pri pijači in igri zapravijo. Žalibog, da je tudi nekaj mogočnih zraven! Žandarji so res prav dobro došli, da bo vsaj malo več straha in reda med nami! — Tretjič: Vsak kmet se hvali, toliko in toliko sem dobil, pa kaj, ko ne morem prodati, ker je vse predober kup, kako hočem davke in posle plačevati, obleko in drugo orodje kupovati; Bog se nas kmetov usmili!

Izpod Dobrača. (Hajdi v Aleksandrijo!) Brali ste tisto šlobudro nemškega lista, katero je pisala slovenska, 19 let stara deklica, rojena v Vratah na Koroškem. Iz tega lista se razvidi, da se misli deklica iz Gorice preseliti v Aleksandrijo ali Kajiro na Egiptovskem. Ko sem to bral, prišlo mi je na misel, da je „Slovenec“ pred nekim časom prinesel iz Gorice nek dopis, v katerem se govori o preseljevanju mladih deklet v Aleksandrijo. Iščem in najdem v št. 80 „Slovenca“ dne 9. aprila 1887 to-le, kar krščanskim, skrbnim in vestnim staršem srčno priporočam in jih lepo prosim, naj se po tem ravnajo! Dopis pravi to-le: Ubogo Primorje! Zarad mnogih zaporedoma slabih vinskih letin je gmotno že skoraj čisto obnemoglo, tako, da, ako traja to zlo stanje le še par let, je ves kmečki stan na beraški palici, ter bo boben pel zarad davkov in drugih dolgov po vsem Goriškem. Potem se ni čuditi, ako hodijo iz Goriškega in Ajdovskega, da, še celó iz Tominskega okraja trumoma dekleta in žene v Aleksandrijo. Od tamkaj pošiljajo domu zlati denar „napoleondore“ po 20 frankov, ali blizo 10 gld. našega denarja, in to slutje in hrepenenje po lahko zasluženem cvenku vleče zopet druge za seboj tje v Egipt; tako se širi po Goriškem ta Aleksandrijska manija ali nezmerna pohlepa po rumenjakihi iz občine v občino, tako, da poznam pobožne občine, oziroma duhovnije, iz katerih služi po 70, da, nad 100 žen in deklet v blaženi, zlati Aleksandriji! Začasno je s tem nekterim hišam pomagano, ali tam zasluženi, in žalibog včasih res po pregrehi dobljeni denar, nima stalnega teka, kakor uči mnogoletna skušnja. Vsled tega ni čuda, da ne more dati dušni pastir takšnim dekletom, ko pridejo zopet domú, da se poročijo (in se potem navadno zopet tje vrnejo kot dojnice-dekle), pravega resničnega spričevala nravnega vedenja; zato je imel prav neki župnik, ki je zapisal na eno takšno spričevalo po latinski: „Mores alexandrinus prae se fert“, t. j., ona ima Aleksandrijsko vedenje, t. j., ona ne more reči, niti da je nepoštenega, niti poštenega obnašanja, ker je bila pred dalje časa odsotna ter bila tam v daljni Aleksandriji, kamor potrebujejo Lloydovi parniki ob lepem vremenu ravno osem dni! Odhajajo namreč iz Trsta navadno v petkih in pohajajo tje drugi petek. Prevoznina na krovu za eno osebo III. reda znaša okoli 50 gld. Vse to je žalostno znamenje časa ter vse ugovarjanje in odsvetovanje dušnih pastirjev nič ne zaleže, kar jih gotovo močno boli! To je pač huda rana v nravnem oziru za dotične družine; a zdravila za to ga ni najti zarad revščine! Bodisi tudi, da se jih res mnogo vrne nepokvarjenih in da jih ne zadene žalostna osoda, vendar-le, ko pridejo domu, jim ne vgaja več kmečko delo, ker so se tam sukale po lakiranih sobah!

Iz Borovške okolice. (Šolska veselica.) Bode skorej 20 let, kar so jeli napravljati šolske veselice. Svoje dni so ob koncu šolskega leta prišli gosp. dekan, brali šolsko sv. mešo, imeli potem preskušnjo in slednjič pridne učence in učenke obdarovali in pohvalili. Ta den je bil za celo faro sv. praznik, stari in mladi so se ga veselili. Otroci so pokazali, kaj in koliko znajo, so molili in peli, starši se pa z njimi vred veselili. Zdaj je vse druga; zdaj se napravijo šolske veselice ne v

cerkvi ali v šoli, ampak — v gostilnici! Pogostoma beremo in slišimo o takih šolskih veselicah. „Freie Stimmen“ pripovedujejo, kako fletno je bilo pri šolske veselici v Grabštanju. Pele so se „Kärntner Lieder“ in g. učitelj Bl. Walcher je zapel kaj mično pesmico. „Singen und lustig sein — Ist halt der Brauch bei mir, — I wer wohl mal g'scheidter wern, — Kann nix dafür.“ Otroci — kakih 50 jih je bilo — so le debelo gledali svojega učitelja. Ali so take pesmice in „Kärntner Lieder“ za otroke? — Tudi na Bajdišah so napravili tako veselico. Eno uro dalje so marširali šolarji in se v Dolih na prostornem vrtu prav srčno kratkočasili: Igre, deklamacije in pesmi so lepo čredile: vse je bilo židane volje. Načelnik krajnega šolskega sveta, fužinsk uradnik gosp. Duss, je imel nemšk govor slovenskim otrokom: Vse se je vršilo v Grabštanju in v Dolih v nemškem duhu in nemškem jeziku za trdo-slovenske otroke.

Iz Košentavra. (Gladovavni otroci.) Po časnikih je bilo brati, da v našem poglavitnem mestu Dunaju več tisoč otrok, ki v šolo hodijo, gladi trpi in strada. Časniki zvonijo plat zvona in na vse grlo kričijo, naj se bogatini teh ubogih otrok usmilijo in jim tople južine poskrbijo. Ko sem to bral, hodile so mi razne misli v glavo. Najprej sem si mislil: No! to je prav lepo in krščansko, da se dobre duše na pomoč kličejo, naj se usmilijo teh otrok. Druga misel pa je bila ta: Morebiti so ti ubožci ravno otročiči tistih malih obrtnikov, rokodelcev in delalcev, ktere so ravno brezvestni in trdosrčni bogatini in velikaši, katerih je žalibog naše dni toliko na svetu, na beraško palico pripravili. Dajte vsakemu svoje, ne pritiskujte svojih delalcev in služnih, bodite zadovoljni, da vam vaši kapitali, vaše mašine, vaše fužine donajajo poštene obresti in dobička. S tim bode gladovavnim otrokom več in bolj pomagano, kakor pa z denarjem, ki se plačuje za piclo južino. Slednjič so mi pa na misel prišli tudi omilovanja vredni otroci na kmetih. Po letu in po zimi, v vročini in mrazu, v lepem in grdem vremenu mora veliko otrok na vse zgodaj se podati na daljni, včasih clo nevarni pot v šolo, nekaj sladkega mleka in žgankov v želodcu in kosec suhega kruha v mavhici. Pri tem in mrzlej vodi se morajo živiti celi ljubi den! To so v resnici reve vsega omilovanja vredne! Resnične so besede, ki sem jih bral l. 1884 v „Miru“ št. 8 in sem si jih zapisal: „Od več krajev nam starši naznanjajo britke pritožbe, da njih otroci, ko nekaj mesecev v šolo hodijo, začno bolehati. Poprej živi in veseli, postajajo mrtvi in žalostni, prej so lepo rudeči, potem blede-zelenkasti, pogostoma napada jih driska in griža, po celem životu upadajo in pridejo ob meso. Temu bi se lahko opomagalo, ako bi se upeljala poldnevna šola; saj je za kmečke otroke, ki večinoma ostajajo vse žive dni le doma, popolnoma zadosti, ako znajo krščanski nauk, znajo brati, pisati rajtati, podučne knjige prebirati in tako lepo napredovati.“ Usmilite se gladovavnih otrok!

Iz Sela pri Bledu. (Nesreča. Nova šola. Naš župan.) V noči 9. in 10. oktobra se je Jerni Mulej, po domače Stojan, 68 let star, zgubil. Zgodilo se je tako-le: Z ženo sta bila v gostilni pri Daneju in se je kar iz gostilne zgubil in ni ne duha ne sluha. Iščemo ga že ves čas po jezeru

in straži. — Lanskega leta smo začeli v Ribnem novo šolo zidati, zdaj bo že dodelana in jo bomo že letos odprli. Stala bo 5000 gld. Svitli cesar so nam darovali 200 gld., deželne podpore smo dobili 500 gld. In tudi Nemci bi nam bili radi pristopili, pa jih nismo sprejeli, ker imamo z Nemci že tako križe. Smo sami Slovenci; župana imamo Nemca, gospoda Mallnarja, sicer je naš rojak, pa se je čisto ponemčil. Občinskemu služabniku je obesil na kapo nemški napis. Saj so se ga ljudje branili, pa zlate obljube so pomagale, da je splezal na županov prestol. Pa naš dobri župan se je ves predrugačil, obljube so lepe besede, in Bog ve, kako da se bo predrugačil. Naš župan, ta čudni mož, ima čez vrt stezdo in ko je prodajalnico zaprl, je na koncu vrta naredil tablo s slovenskim napisom: „Prepovedani uhod“. Ko je njegov svak prodajalnico otvoril, naredil je nemški napis: „Freiwillig gestatteter Durchgang.“ — Letino smo imeli dobro, hvala Bogu. Ljubi „Mir“! nesi med Koroške mi brate naznanilo, da tudi pri nas na Gorenjskem še ni konec nemščine in nemškutarije!

Iz Slov. goric. Slišavši, da obiščeta dne 27. oktobra Njih ces. visokost cesarjevič Rudolf in cesaričinja Štefanija Maribor, podam se tudi jes tje, da vidim bodočega našega prestolonaslednika in blago — milo ženo njegovo. Mesto je bilo okusno okrašeno, v Graškem predmestju ste stali lepi piramidi s črkami R. Š. in okinčani z majhnimi zastavami in zelenjem. Tudi iznad vseh poslopij so vihrale zastave raznih barv, samo naše uboge trobojnice niso dobile prostora, vkljub temu so pa bile one zloglasne „frankfurtarce“, in lahko smo znali, kakošna srca bjejo v onih — poslopjih —, hvala Bogu, da jih ni bilo sila veliko! Ljudstva se je trlo mnogobrojno. Točno ob 3. uri popoldne nam naznanijo strelji in zvonovi mariborskih cerkev, da se bližata visoka gosta. Na kolodvoru je ljudstvo Nju visokost živo pozdravila s klici „živio“ in „hoch“, vendar je „živio“ premagal „hoch“ in so Slovenci pokazali tudi svojemu bodočemu vladarju, da tukaj bjejo srca iskreno mu udanih Slovencev. Po celej poti v mesto do škofijske palače je ljudstvo navdušeno klicalo „živio“ in drlo za kočijo, kjer se peljeta visoka gosta. V škofijskej palači so se predstavile razne deputacije; tudi kmetje — predstojniki so se v obilnem številu zbrali, in se podali pred cesarjeviča, kar ga je, sodimo, silno veselilo. Potem sta obiskala prekrasno stolnico sv. Ivana in tamkaj nekaj pomolila. Iz cerkve se podasta na vinorejsko šolo in opazujeta, kako se grozdje „preša“, ter dobita v dar „korbico“ lepega grozdja, se poslovita od mesta Maribora in vdanih Slovencev. Opazil sem na obrazu Rudolfa in Štefanije veliko zadovoljnost, ako sta slišala „živio“ in „slava“, ker sta se zlasti ozirala na one strani, od koder je pozdrav dohajal. Zatorej nemškutarjem pred celim svetom povem: sram vas bodi vašega brezobzirnega ravnanja s Slovenci. V hudej jezi, ko so slišali slovenske pozdrave, so psovali Slovence z grdim imenom: „Halts Maul!“ Kaj poročete k temu Slovenci na Koroškem? To je „kultura nemškutarije“, pri takšnej priliki bi morali v ljubezni živeti, ne netiti ognja prepira, kljub temu so pa vendarle Slovenci pokazali značajnost in so pustili — norce na cedilu. Drug nemčur je pa v

jezi nekega Slovenca s klobukom po glavi tolkel! To je sad liberalizma in nemškutarije!! Dan 27. oktobra pa ostane nam vsem v lepem in blagem spominu. Visokima gostoma pa zakličemo v slavo: živio! Rožice naj vama vedno cvetijo! A. V.

Iz Staregatrga pri Slov. Gradcu. (Popravljen križev pot; — Trstenjakova svečanost; — nov britof.) Na stari Grad pri Starematrgu je križev pot, da mu menda ni para po širokem svetu. Kapelice so zidane, s cementnimi strehnicami pokrite in znotraj stoječe podobe so iz kamna vrezane. Farmane je to stalo 4000 gld. Po minulih 10 letih je pa bilo spet poprave treba. Časti vredna vdova, gospodinja M. Movri, p. d. Štalekrea, je sprožila delo, da se je malarija ponovila in vse drugo lepo popravilo. Darovala je za to 350 gld. Bog jej povrni! Vsa hvala gre tudi gosp. nadžupniku Dav. Trstenjaku, ki so si veliko prizadevali pri tej zadevi. 18. septembra se je novopopravljeni križev pot slovesno posvečeval. — Ravno ta naš gosp. nadžupnik so 4. septembra izvrstno lepo in slavno obhajali sedemdesetletnico svoje starosti in petdesetletnico svojega pisateljstva. Nihče tukaj še ni videl tako veličastne slovesnosti, h katerj so prihiteli ljudje iz vseh krajev naše Slovenije. Bog živi gospoda starčka, da doživijo zlato, da! clo demantno sv. mešo! — Na roženkransko nedeljo — 2. oktobra — so premil. knezoškof Jak. Maks iz Maribora prišli v Slovenjigradec posvečevat novi britof. Bili so slovesno sprejeti; imeli so sv. mešo, nemško pridigo in potem so blagoslovili novi britof, ki je po novej šegi skorj četr ure oddaljen od mesta. Vse je premil. knezoškofu za Njih ljubeznjivo obiskanje srčno hvaležno!

Kaj dela politika.

Slovenski poslanci so v državnem zboru kaj ojestro prijemale ministerstvo. Za dr. Poklukarjem, ki je ministerstvo poprašal zastran ljudskih šol, imel je dr. Gregorec obširen govor, v katerem je dokazoval, kakošne krivice se Slovincem godijo zastran ljudskih šol. Očitno je povedal, da bode le z nevoljo glasoval, naj se dovoli ministerstvu začasno pobirati davke do konca marca, da pa bode, ko pride proračun za l. 1888 v posvetovanje, glasoval nasproti, ako ministerstvo postavnih in zmernih zahtev slovenskega naroda ne dovoli. — Poslanec Vošnjak je prašal, zakaj se vendar ne vpeljejo slovenske paralelke na gimnaziji v Celju, Mariboru in Trstu, hrvaške pa v Paznu in Pulju? Ministerstvo je torej spet slišalo, kaj Slovenci zastran ljudskih šol, učiteljskih pripravnic in srednjih šol želijo in zahtevajo. Cela desnica, — t. j. Hohenwartov, Češki, Poljski in Liechtensteinov klub — je te tirjatve spoznala za opravičene in se zavezala, jih podpirati z vsemi močmi. Kaj stori vlada, ko se mesca junuarja državni zbor spet snide, ni znano. Dozdaj ni kazala volje, kaj odjenjati. Strune so torej močno napete: Kdo ve, ali se odvijajo ali pa počijo. Celih osem let že čakamo! — Zdjaj na Dunaju zborujejo delegacije; svitli cesar jih je sprejel s slovesnim nagovorom. — Deželni zbori začno zborovati konec tekočega mesca, sesija pa bode menda le kratka. — Nemški cesar Viljem, 90 let star, je danes zdrav, jutre pa boleha; nevarne boleznj sicer nima, le starost ga

tlačí. Tudi cesarjevič v grlu nevarno boleha. Ozdravlja ga sloveč zdravnik iz Londona. — Na Francoskem radikalci nočejo več vlade podpirati. — Na Angleškem delalci še vedno razsajajo, 60—70 tisoč jih nima ne dela ne zaslužka. Tudi Irci delajo vladi veliko sitnost; po dne in po noči napravljajo zборе in protestujejo zoper postave. — Na Bolgarskem je zbran državni zbor; morebiti da se knezu Ferdinandu posreči, da nasprotnike pomiri in ostane na prestolu. — Rusija se na Avstrijo nekaj kuja in vtrduje svoje trdnjave v Varšavi na vso moč. — Cesar Brazilski Petro je zdaj v Evropi in misli svojo krono odložiti; rad bi odpravil sužnost, velikaši pa tega ne dovolijo. — V Afriki ima Turk z ustajniki in puntarji svoje križe; njih število v Maroki vedno narašča.

Gospodarske stvari.

Maža za drevesa, da jih zajec ne ogloda.

Spet se bliža zima in ž njo nova nevarnost za drevje. Prezgodni sneg je na vrtih napravil veliko škode: Najlepše drevje, ki je že donášalo obilno žlahtnega sadja, je potlačeno ali clo zlomljeno. Zdaj po zimi bode pa zajec morebiti še to, kar je ostalo, oglodal in ukončal. Zatorej naj sadjarji poskušajo z mažo, katero je „Slov. Gospodar“ nasvetoval. Kdor noče sadnega drevja s slamo ali s trnjem v jesen obvezati, naj napravi tako-le: Kupi se za par krajcarjev oženka, kateri se skuba in k mešanici iz ila, kravjeka in človeškega blata prilije in premeša. Dobro je tudi krvi priliti, ktera se potem skorje dobro drži, da potem omaža hitro ne odpade.

Če v jesen dolgo dežuje, mora se po zimi v vlažnem vremenu spet pomazati. Če tako storiš, ne bode ti zajec gotovo z nobenega drevesa skorje objedel. Sama omaža iz ila, kravjeka in apna nič ne pomaga, ker hitro odpade in nič ne smrdi.

F. P—k.

Za poduk in kratek čas.

Še enkrat naša krajevna imena.

(Konec.)

Poglejmo še spodnji Rož ali sodnijski okraj: Borovlje. Ta obsega sedem občin s sledečimi naselbinami: Občina Bistrica: Zavrh ali Za Vrhom (ne: Zaverham), Zgornji in Spodnji (ne: Zgornji Zaverham!), Bistrica, Spodnja Bistrica, Poljana (ne: Pollana, to ni slovensko ne nemško), Selo (ne: Sala), Sinje (ne: Sinach, zopet samo nemška pisava na slovenskih tleh), Mače, Sveče, Zgornje in Spodnje Kraje (ne: Krajanji). — Občina Vesica (ne: Veseca), Dobrova (kaj pa hoče nemška Dobrowa zraven?), Vesica, Borovnica (ne: Fraibach), Dole (ne: Dulah, ko bi še bilo v Dolah), kaj pa je Gotschuhnen?), Vrh (ne: Verh; nemška Gupf je gola prestava za borovsko davkarijo, Nemcev tam ni), Zadnji Vrh (ne: Zadnji verh), Homeliče, Šmarjeta (ne: Sv. Marjeta), Zaboze, Selo (ne: Na Sale), Treblinje (ne: Triblinje). Občina Zgornje Borovlje: Dobrova (kaj pa hoče Dobrava?), Dole (ne: Dolich), Kobov, Rute, Bajtiše. Občina Medborovnice: Do-

brova, Dole (ne: Dolich, to ni slovenska pisava), Vesica (ne: Vešča), Medborovnica (ne: Medborovnice), Glinje, Vesica (ne: Veseca), Loka, Otrovca, Breznica (ne: Rezenca), Zadole, Trata (ne: Tratta, še manj pa: Tratten), Bajtiše. Občina Podljubelj: Podgora, Slovenji Plajberg, Sopotnica (ne: Sopotnica), Bodén, Strugarje (ne: Strugerjen), Trnje (ne: Ternje), Goriče (ne: Gorice), Košentavra (ne: Košentavre), Liplje (ne: Liple), Ljubelj ali Brodi (ne: Ljubelj Brodih), Podljubelj (ne: Podljubelj), Žingarica (ne: Žingarca), Struga (kaj pa je nemški Strau? spaka), Baknjak (pa ne Vebnjak), Kapla pri Dravi (pa ne: Slovenja Kapla). Občina Svetna Ves: Babnjak (ne: Vabniak), Šent-Janž (Sv. Janiž), Podsinja Ves (ne: Psinja ves), Vranjica (ne: Vranjica), zaselje Seigerberg nima slovenskega imena, da si Nemcev tam ni; Svetna Ves (ne: Svetna ves). Občina Selje: Homeliče (ne, Homelice), Selje na Frajbazi (ne: Sele na Frajbaci), Selje na Šajdi (ne Sele na Saidi), Selje pri Fari (ne: Selje per Fari), Selje v Srednjem Kotu (ne Sele v srednjem Koti), Selje v zgornjem Kotu (ne: Sele v zgornjem Koti).

Kakor v zgornjem, tako v spodnjem Rožu mgoli samih pregreškov; nektere moramo seveda za tiskovne pregreške spoznati, večino jih je pa zakrivila centralna komisija sama; imena niso povsem zapisana po narodnem govoru pa tudi ne po pravilnej slovenščini, temveč nahaja se prava zmes. Od kod pride ta prikazen? Niti župani, niti cesarski politični uradniki znajo pravilno slovenščino še manje pa pri centralnej komisiji. Za Slovana je vse dobro. In naši poslanci? Quot provinciae tot sensus!

Smešničar.

Pri vsakej obravnavi pred porotno sodnijo mora vsak obtoženec imeti svojega advokata, ki ga brani in poskuša kot nekrivega oprostiti. Nek dohtar je branil in zagovarjal pred porotno sodnijo neko prav zrelo seme, prav prekajenega lumpa. Res se mu je posrečilo, porotne može tako pregovoriti, da so obtoženca spoznali za nekrivega. Po srečno dokončanej pravdi praša advokat oproščenega hudobca: „No, kaj pravite k temu?“ Lump odgovori: „Presneto pa že znate; globoko se moram pred Vami prikloniti; povem Vam, gospod dohtar! od Vas se more še nas eden marsikaj naučiti.“

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. V Belaci je 16. oktobra plinska cev počila in plin ali gas se je razširil po celej okolici. Ena ženska je mrtva, v farovžu se je več ljudi skorej zadušilo; le malo poznej, in bila bi mrtva gg. dekan in kaplan. — Svitli cesar so cestnarju Andreju Anderwaldu podarili srebrni zaslužni križec. 23. okt. se mu je križec slovesno pripel na prsi. Naj ga pridni delalec nosi veliko let! — Karl Rakovec, hlapec v Šmartnu, se je bil na sejmu v Celovcu vpiljanil, domov gredé pa padel v „nogo“ ali lend in se vtopil. Nesrečno žganje! — Gosp. Mart. Nagele je postal stalen učitelj v Zgornjih Libučah, g. Tom. Wernitznig

podučitelj na Brdu, gospdč. Pavlja Muhl podučiteljica v Tinjah. — V Mosburgu so nekteri pobalini nekemu tokarju glavo s petrolejem namazali in jo potem zasmodili. Hotli so sicer plamen pogasiti, pa sirotle je tako osmojen, da jo bode težko speljal. To dela prekleto žganje! — Deželni odbor je nekterim občinam poslal opomenico, da se lovska najemnina, to je: denar, ki ga občina dobivlja za svoj lov, po postavi ne sme porabljeni za občinske potrebe, temuč se mora razdeliti med občane, ki plačujejo zemljiški davek. — Strojnica v Borovljah — hiša za stroje, mašine — je dozdej stala 25.000 gld. Darov se je nabralo 14.000 gld., kar je več — 11.000 gld. — se je vzele iz združnega premoženja. 23. oktobra je prišlo iz Celovca veliko gospodov, med njimi deželni predsednik gosp. baron Schmid-Zabierow, predsednik kupčijske komore gosp. vitez Hillinger. Hodili so po novih prostorih, vse ogledovali, imeli pohvalivne govore, potem so jedli in pili, napivljali zdravice, slednjič šli na tarčo streljat. Katoličani so pričakovali kako cerkveno opravilo, pa ga ni bilo nobenega. To obžalujejo, ker še niso pozabili stare „Zvonikarjeve“ pesmi: „Prazno je delo brez žegna z nebes“. — Petaki od 7. julija 1866 grejo le do konca leta 1887; torej pozor! — V Celovcu se je mlada udova samovoljno strelila v glavo med tem, ko so njeni bili v gledališču. Žalostno! — V Selah se je v nedeljo — 30. oktobra — pri gozdarju Janezu Hedeniku zgodila nesreča. Oče in mati sta na „žegnanje“ šla v Kotmaroves. 13 let stari sinček pa je vedel, kje oče hranijo revolver. Ž njim in s patronami si misli igrati, kar se ena patrona vname, se raznese in šletno deklico rani. K sreči krogla ni po cevi, ampak po strani, pošev zletela. Zdravnik, ki je bil hitro na mestu, je spoznal, da rana ni smrtno nevarna. Res: otroci in ogenj nikoli niso dosti obvarovani. — Višišolec Ign. Polak, kterege so šest tednov iskali, se je res v Ljubeljskem grabnu ponesrečil, pa se ne ve prav kako? Nago njegovo truplo so iz Ljubeljskega potoka blizo Borovelj izveкли. Pokopali so ga na vernih duš den. — Deževje je napravilo na južnem Koroškem veliko povodenj. V Črni, Mižici, na Prevaljah in v Kotljah je škoda velika. Še clo žandarm Oraš je prišel ob življenje. Tudi v Borovljah in Spodnjem Zili je bila nevarnost velika. — 30. oktobra se je v Ziljskej Bistrici ustanovila podružnica ssv. Cirila in Metoda: Dobro! (Izvirni dopis prihodnjič.)

Na Kranjskem. Bog daj, da se veseli glas potrdi, da slovenska gimnazija v Kranji ostane. — Gosp. dr. Mosché v Ljubljani bode s 1. januarjem l. 1888. spet začel izdajati časnik „Slov. Pravnik“. Dobro došel! — „Kratka zgodovina pedagogije“. Pod tem naslovom je prišlo na svetlo nekaj ponatisov (iz „Učit. Tov.“) spisa, ki se dobiva (po 70 kr.) pri pisatelju Jan. Lapajni, šolskem ravnatelju v Krškem, in se priporoča zlasti učiteljem in pripravnikom. — Pri Radoljici sta dva kočarja zvečer napadla trgovca Jan. Gogolo in mu silama vzela 250 gld. Enega roparja že imajo. — Ljubljanska čitalnica je v novopopravljenih prostorih svoje hiše slovesno obhajala 23. oktobra petindvajsetnico svojega obstanka. Ljudi je bilo vse živo, med njimi tudi deželni predsednik baron Winkler in mestni župan Grasselli. — Ker je Ljubljansko gledališče lansko

zimo pogorelo, daje slovensko „Dramatično društvo“ svoje letošnje gledališke predstave v čitalnični dvorani, ktere so dobro obiskovane in pri kterih igrajo prav pohvalno same domače moči.

Na Štajerskem 24. oktobra sta cesarjevič Rudolf in nadvojvodinja Štefanija obiskala Štajersko. Bila sta v Gradcu, Mariboru in Celju. Povsod sta bila najslavnejši in živahnejši sprejeta! — Med Zagorjem in Savo utrgalo se je minulo saboto skalovje in zasulo železnični tir skoraj en kilometer na dolgo. Vlaki so morali čakati več ur, da se je odstranilo skalovje. Kaj bo še le na vigrud? Res nevarna vožnja! — Gosp. opat Wretschko v Celju izročil je vsled lastne prošnje dekanijske agende in administracije dekanata Žavskemu župniku čast. gosp. Josipu Jeraju. Ali je mar to plačilo, da je gosp. opat postal nemško-liberalec? — Južna železnica bo z naprej svoj premog jemala iz Ostrave in si s tim prihranila vsako leto 150.000 gld. Ob zaslužek pa pridejo bogi delalci, ki so v Zagorji premog kopal. Bogatini bi bornih 150.000 gld. ložej pogrešali, kakor pa kopači-berači! — Gosp. dr. Neumayer v Gradcu je presneto moder tiček. On je hranilničnemu odboru predlagal, naj bi nihče ne dobil posojila, kdor pride s slovenskim imenom pošteno na čič, ik, ek zapisanim, dokler ne dokaže svoje identitete, kajti taka imena, pravi učeni doktor, pišejo se pravilno vsa na tshitsch, igg, egg itd., ker so se tako pisana do sedaj v zemljiških knjigah nahajala. Hvala Bogu, da imamo slovenske posojilnice!

Na Primorskem. Zenska podružnica sv. Cirila in Metoda v Trstu sklenila je, da priredi letos „božičnico“, za otroke, ki pohajajo otroški vrt pri sv. Jakobu. Blage gospe in gosposkične Tržaške nabirajo v ta namen darove v denarju in obleko, da bodo o božičnici obdarovale ubožno slovensko deco. Slava veledušnim narodnim damam! Slovenke! delajte povsod tako! — V Trstu je ravno kar na svitlo prišel „Šaljivi Koledar za l. 1888“. Ima veliko raznih reči in podob. Velja 40 kr. v tiskarni „Dolencec“.

Po drugih deželah. Bratje Čehi, ki so letos obiskali Slovence, so v Pragi osnovali „češko-slovensko društvo“. Gojilo bode kulturne in narodno-gospodarske češko-slovenske interese. V ta namen bode podpiralo ubogo slovensko mladino v Pragi, ktera se uči znanosti, obrtnije ali umetnosti, da se bode zamogla izobraziti v svojej stroki. Slava! — „Slovenski klub“ na Dunaju je pričel spet svoje večere. Ta klub ni političen, njegov namen je edino to, da goji družbeno življenje med Slovenci, ki bivajo na Dunaju s tem, da se zbirajo, da se prirejajo berila, da se poje slovenski in da se razgovarja o raznih stvareh. — Postava za stavljenje kôz se v Avstriji skoraj izda. Kakor čujemo, določuje ista to-le: Vsem otrokom brez izjeme se imajo dvakrat staviti koze in to prvokrat v letu rojstva, drugokrat pa od 12. do 14. leta, predno dete izstopi iz šole. Kozé bode stavil brezplačno občinski zdravnik; kjer pa tega ni, pošlje v to svrhu država zdravnika na svoje stroške. Dalje določuje ta postava, da se noben otrok ne sprejme v šolo, ako mu niso bile stavljene koze, niti ne dobi spričevala, kedar ima izstopiti, ako niso bile stavljene drugokrat.

Duhovniške spremembe v Krški škofiji.

Č. g. Jož. Volkert je dobil faro Glanhofen; č. g. Val. Matevžič pride za provizorja v Dvecerkvi. — Umril je č. g. Vidoc, kaplan v Trgu. Še le letos je nastopil ta zvesti in obče spoštovani gospod svojo prvo službo in že ga je pograbila neusmiljena smrt. Nalezl si je pri bolnikih črne koze. R. I. P.!

Tržna cena v Celovcu.

Pondeljek po sv. Uršuli je bil v Celovcu velik letni sejem. Ljudi je bilo toliko, kakor malo še kedaj. — prometa pa je bilo le pičlo. Žitne cene so spet padle: biren rži po 3 gld. 80 kr. do 4 gld., pšenice 5 gld. do 5 gld. 20 kr., ovsu 1 gld. 60 kr. do 1 gld. 90 kr. Živine se je veliko prignalo, pa le malo prodalo in večidel se je gnalo spet domov. Res za kmete trdi časi!

Loterijske srečke od 12. novembra.

Line	87	79	83	35	8
Trst	69	23	2	65	61

Oglasila.

Posestvo, ki ima hišo, skedenj, stug in hišni mlin, ter obsega 23 oralov lepo uravnane zemljišča, je na prodaj. Več se zve pri Rovinjaku, občina Svetnaves, pošta Unterbergen.

Orgljarsko ali tudi mežnarsko službo želi takoj prevzeti mladeneč, kateri je z dobrim vspehom dovršil orgljarsko šolo. Oglasila naj se blagovolijo poslati na ime: **Lokan Filip** na Vranskej muti pri Celju.

Kmetija v Pustrički fari, Grebinjski občini, v sredgorji Brezja, se prostovoljno proda za 3500 gld. z inventarom vred. Grunta je za 43 oralov, setve 40 birnov, travnika 5 oralov, lesa in stelje dovolj. Več se zve pri Birbaumerju na Grebinjskem bregu.

Mežnarska in orgljarska služba v Škočidolu bo prazna ob novem letu, Nastopiti se mora 1. januarja 1888. Kdor hoče te službi dobiti, mora obe opravljati. Kdor želi kaj več izvedeti, naj se obrne na cerkveno predstojništvo v Škočidolu pošta Föderlach.

Prava avstrijska, tiroljska in ogerska naravna vina iz grajščinskih hramov v sodih po najmanj 56 litrov, kakor tudi bogata zaloga raznovrstnega sladkorja, surove in parnožgane kave, riža, cikoriije, olja, moke, masti, slanine in vsega drugega špecijskega blaga priporoča po najnižji ceni

A. Prosen,

špecijska trgovina, Kaserngasse šte. 24.

Delavci

vsake vrste se sprejemljejo pri Dravskih stavbah blizo Velikoveca, pri Aninem mostu in pri Mohličah. Plača je dobra in dela bode delj časa.

Podjetje Dravskih stavb:

Rainer in Pinterič.

Tekočina za usnjeno robo.

J. Benedikt v Šent-Valentinu na Niže-avstrijskem je iznašel tekočino, ki nareja, da se obuvala, vozovna in konjska oprava in vsaka usnjata roba lepo sveti v nekih minutah. Ni treba nobene šteti in nobenega truda. Zatorej je ta tekočina že prejela 25 medalij, veliko pohvalnih pisem in je tudi pri armadi vpeljana. Dobila je tudi 23. avg. 1886 c. k. privilegij. V Celovcu jo prodaja trgovec Musi, v Beljaci trgovec Canaval.

Pravo dolensko vino

se toči in tudi v večji meri, po 20 litrov in več, od hiše prodaja v gostilnici

„pri Teti“

v Celovcu, Fröhlichove ulice blizo Merlina.

ŽELODČEVA ESENCA lekarja Piccolija v Ljubljani.

Ta esenca, ki se nareja po nekem receptu gospoda Dr. E. viteza Štöckla, c. k. vladinega svetovalca in deželno-sanitetnega poročevalca za Kranjsko, je takozvana „Tinctura Rhei composita“, katera ozdravlja vse želodčeve in trebušne bolezni, odpravlja telesno zaprtje, zlato žilo itd. (glej navod, ki je vsakej steklenici pridan). — Izdelovatelj jo pošilja v zabojčkih po 12 steklenic za 1 gld. 26 kr., poštno stroške trpé p. t. naročniki. — Te steklenice prodaja po 15 kr. eno, lekar Rizzioli v Rudolfovem in večina lekarn na Štirske, Koroške, v Trstu, na Primorskem, v Istri, Dalmaciji in v Tirolih. — Na Koroškem. Celovec: Thurnwald. — Pliberk: Schmid. — Trg (Feldkirchen): Zwenger. — Breže (Friesach): Aichinger. — Spital: Ebner. — Trbiž: Siegel. — Beljak: dr. Kumpf, Scholz. — Volšperg: Hut.

„Ljubljanski Zvon.“

Stoji celo leto gld. 4.60, pol leta 2.30, četrt leta 1.15.